

Hantering av vilt- och fågelförekomst på Såtenäs och Råda flygplatser

Innehåll

Hantering av vilt- och fågelförekomst på Såtenäs och Råda flygplatser.....	1
1. Styrande regelverk	2
1.1. RML.....	2
1.1.1. RML V.3.C.B.020.....	2
Minskning av risken för kollisioner med vilt och fågel.	2
1.2. TSFS	2
1.2.1. TSFS 2012:90 25 §	2
1.3. Jaktlagstiftningen	2
1.3.1. Jaktlagen (1987:259).....	2
1.4. Jaktförordningen (1987:905)	2
1.5. F7 VHL.....	2
1.5.1. Allmänt	2
1.5.2. Genomförande.....	3
1.5.3. Skydds jakt.....	3
2. Syfte	3
3. Tillstånd.....	3
3.1. Markarrende.....	3
3.2. Jaktarrende.....	3
3.3. Länsstyrelsens beslut.	4
3.4. Övriga tillstånd.	4
4. Uppgiftsbeskrivning	4
5. Skrämselverksamhet	4
6. Jakt.	4
6.1. Rätten att jaga.	4
6.2. Jakt på flygplatsområdena.	4
6.3. Dokumentation	5
7. Skydds jakt.	5
7.1. Rätt att utöva skydds jakt.....	5
7.2. Tillstånd för skydds jakt.	5
7.3. Djurarter som får skydds jagas året om.	5
7.1. Dokumentation.	6
8. Hantering av döda djur.....	6
8.1. Skjutna djur.....	6
8.2. Upphittade djur.	6
9. Gräskötsel	6
9.1. Gräskötsel på stråkytor.....	6
9.2. Gräskötsel på fältytor.	7
9.3. Växtodlingsplan.....	7
10. Hundar som skrämselverktyg.....	7
11. Radiostyrda flygande farkoster som skrämselverktyg	7
12. Rapportering och dokumentation	7
13. Bilaga 1. Växtodlingsplan	8

1. Styrande regelverk

1.1. RML

1.1.1. RML V.3.C.B.020

Minskning av risken för kollisioner med vilt och fågel.

Flygplatsoperatören ska:

A. Utvärdera risken för kollisioner med vilt och fågel på flygplatsen och i dess omgivning.

Avdela resurser och utarbeta rutiner för att minimera risken för kollisioner mellan luftfartyg och vilt eller fågel på flygplatsen, och meddela de lämpliga myndigheterna om en utvärdering av vilt och fågel visar att förhållandena kring flygplatsen kan innebära risker i samband med vilt eller fågel

1.2. TSFS

1.2.1. TSFS 2012:90 25 §

Det ska finnas ett system för att hantera vilt- och fågelförekomst på och i närheten av flygplatsen som minst visar:

- Sammanställning av uppgifter
- Rapporter om fågel- och andra viltkollisioner
- Riskreducering och säkerhetshöjande åtgärder

1.3. Jaktlagstiftningen

1.3.1. Jaktlagen (1987:259)

7 § Om på grund av viltbeståndets storlek finns påtagliga risker för trafikolyckor eller för allvarliga skador av vilt, får myndighet som regeringen bestämmer besluta om jakt för att förebygga eller minska dessa risker.

1.4. Jaktförordningen (1987:905)

10 § Vid jakt får endast sådana vapen och andra jaktmedel som uppfyller de krav som Naturvårdsverket föreskriver.

1.5. F7 VHL.

Ubilaga 3.2.2.8 Flygsäkerhetsplan

Berörda enheter och funktioner vid F 7 följer rutiner enligt anvisningar i LML kap 4 Flygsäkerhet, samt Flygplatsoperatörens flygsäkerhetsplan.

1.5.1. Allmänt

För att öka flygsäkerheten genom minskad risk för fågel- och vilt kollisioner, ska avhysning och skrämselåtgärder på fågel och småvilt genomföras på och i anslutning till flygplatsområdet kontinuerligt under flygplatsens öppethållningstid, även extra öppethållande.

Utfärdare: Flygplatschef
Henrik Wiklund

Godkännare: C F 7
Lars Helmrich

Giltig från:
2018-03-26

Utgåva:
5

Registreringsnummer:
F 7 VHL ubilaga 3.2.2.11

1.5.2. Genomförande

Under flygplatsens öppethållande kontinuerligt observera förekomst, rapportera förekomst till ATS, skrämna och avhysa förekommande fågel och vilt. Då större mängder fågel eller enstaka större vilt observeras som ej kan skrämmas eller flyttas på, ska skydds jakt på dessa djur genomföras.

1.5.3. Skydds jakt

För att säkerställa en hög flygsäkerhet genom minskad risk för fågel- eller viltkollisioner ska verksamheten kunna verkställa avlivning av vilt som utgör en uppenbar fara för flygsäkerheten under flygplatsens öppethållande.

2. Syfte

All verksamhet som här avses och genomförs på flygplatsområdet ska ha syfte att minska förekomsten av alla typer av djur. Verksamheten kan ha både kortsiktiga åtgärds mål och verkan på lång sikt med ett utstakat mål, att minska förekomsten av djur som påverkar flygverksamheten på flygplatsen.

För att lyckas med uppgiften får alla verksamhetsutövare fritt genomföra test och försöksverksamhet för att självständigt utveckla verkan av skrämnelverksamheten. Alla prov och försök som kan bedömmas ha risk för negativ verkan innan den positiva verkan återkommer ska i förhand godkännas av flygplatschefen.

3. Tillstånd

3.1. Markarrende.

Fort V som äger all mark ansvarar för skötseln för alla ytor. På de ytor som ligger inom Såtenäs flygplatsområde är FM organisation skötare av alla ytor som har flygsäkerhetspåverkan. Resterande område utarrenderas av Fort V på flygplatschefens initiativ till lämplig arrendator.

Arrendatorn för markytor inom flygplatsområdet ska upprätta skötselplan (växtodlingsplan) som ska godkännas av flygplatsledningen innan den träder i kraft. Fort V som markägare ska upprätta skötselplan för ytor som angränsar mot och har påverkan på flygplatserna. Denna plan ska godkännas av flygplatsledningen innan den sätts i bruk.

3.2. Jaktarrende.

Fort V som markägare äger all jakträtt på hela deras markyta, denna jakträtt har arrenderats ut till F 7 Jaktvårdsförening (F 7 JVF) som sköter jakten och viltvårdsåtgärderna inom hela Såtenäs och Råda skyddsobjekt.

F 7 Jaktvårdsförening har i avtal överlåtit skydds jakts rätt till FM inom flygplatsområdet på Såtenäs och Råda övningsbas.

Utfärdare: Flygplatschef
Henrik Wiklund

Godkännare: C F 7
Lars Helmrich

Giltig från:
2018-03-26

Utgåva:
5

Registreringsnummer:
F 7 VHL ubilaga 3.2.2.11

- 3.3. Länsstyrelsens beslut.
Flygplatsen ansöker om tillstånd för skydds jakt inom flygplatsområdet. Beslutet är normalt 3 årigt och anger vilka djurarter och vilken mängd som får fällas.
- 3.4. Övriga tillstånd.
All verksamhet ska följa de lagar och regler som finns och de skyddsanordningar som föreskrivs ska vara i drift och fungera.

4. Uppgiftsbeskrivning

Flygbaskompaniet ska under all tid då flygplatserna är öppna kontinuerligt:

1. Observera förekomst.
2. Rapportera förekomst av fågel och vilt på hela flygplatsen till ATS.
3. Skrämma och avhysa förekommande fågel och vilt.
4. Då större mängder fågel eller enstaka större vilt observeras och ej kan skrämmas eller flyttas på, kunna verkställa avlivning av vilt som utgör en uppenbar fara för flygsäkerheten under flygplatsens öppethållande.

Allt i syfte att

1. Minska risken för negativ flygsäkerhetspåverkan.
2. Verkställa avlivning av vilt som utgör en uppenbar fara för flygsäkerheten

5. Skrämselverksamhet

Flygbaskompaniet ska upprätta en plan för hantering av skrämselredskap på fältytorna samt upprätthåll en aktiv och intermitterande omflyttning av skrämselutrustningens placering inom flygplatsområdet.

Syftet med skrämselverksamheten ska vara att fåglar och vilt inte finns i flygplatsens omedelbara närområde när flygverksamhet pågår.

Skrämselverksamheten ska ständigt vara föremål för utveckling och nytänk, både i form av hur verksamheten genomförs och vilken utrustning som används och på vilket sätt den brukas. Flygbaskompaniet leder utvecklingen av handhavande och taktik i användandet av skrämselutrustningen, flygplatsledningen bistår kompaniet i utveckling av utrustningen.

6. Jakt.

- 6.1. Rätten att jaga.
All jakt har markägaren (Fort V) arrenderat ut till F 7 JVF som genom avtal äger jakträtten på hela Såtenäs och Råda skyddsområde.
- 6.2. Jakt på flygplatsområdena.
Jakträttsinnehavaren ska bedriva sådana viltvårdåtgärder och jakt att fågel och viltförekomsten inte i förväg bedöms påverka flygverksamheten negativt.

Detta innebär att preventiv jakt och motverkande viltvårdåtgärder ska vara ett naturligt sätt att sköta verksamheten och bör omfatta alla typer av djur som kan påverka flygverksamheten. Jakt och motverkande viltvårdsåtgärder ska kunna genomföras på hela flygplatsområdena och i dess omedelbara närhet.

6.3. Dokumentation

Genomförd jakt inom flygplatsområdena, alternativt upphittat djur dokumenteras av utövaren och rapporteras till flygplatsledningen månadsvis.

Sammanställningen ska redovisas månadsvis och ska innehålla:

- Tidpunkt
- Typ av vilt, fågel delas in i stor- eller liten- fågel.
- Antal.
- Observationsplats
- Vid uppsamling av påkörda djur ska art försöka fastställas.

7. Skyddsjakt.

7.1. Rätt att utöva skyddsjakt.

Skyddsjakten ingår som en del i jakträtten som arrenderats av F 7 JVF, skyddsjakt har överlåtits genom avtal mellan F 7 JVF och FM till personal som utses av F 7 och godkänns av F 7 JVF att verkställa avlivning av vilt som utgör en uppenbar fara för flygsäkerheten under flygplatsernas öppethållande, främst fågel men även däggdjur, som påverkar flygsäkerheten negativt.

7.2. Tillstånd för skyddsjakt.

Såtenäs flygplats ansöker om tillstånd hos Länsstyrelsen för skyddsjakt inom Såtenäs flygplatsområde då det är nödvändigt av flygsäkerhetsskäl. Tillståndet redogör för vilka djurarter och vilken mängd som får skjutas, utöver detta finns djurarter som får jagas genom skyddsjakt på ”enskilds initiativ” enligt Jaktförordningen 26 §.

All skyddsjakt inom Såtenäs flygplatsområde ska syfta till att säkerställa flygsäkerheten och överensstämja med tillstånd och lagar & regler.

7.3. Djurarter som får skydds jagas året om.

Djur som får jagas året om för att förebygga skada eller annan oangelägenhet (utan särskilt tillstånd) är:

• Vildsvin	• Björktrast
• Räv	• Gråsparv
• Grävling	• Pilfink
• Kråka	• Korp
• Råka	• Havstrut
• Kaja	• Gråtrut
• Skata	• Fiskmås
• Stadsduva	• Skrattmås

7.1. Dokumentation.

Genomförd skydds jakt, alternativt upphittat djur dokumenteras av utövaren och rapporteras till flygplatsledningen månadsvis.

Sammanställningen ska redovisas månadsvis och ska innehålla:

- Tidpunkt
- Typ av vilt, fågel delas in i stor- eller småfågel.
- Antal av vilt.
- Observationsplats/plats
- Antal avlossade skott (skrämselskott och jaktskott)

8. Hantering av döda djur

8.1. Skjutna djur.

Fåglar samlas upp och läggs i platspåsar styckevis. (en fågel i var påse) Dessa påsar läggs i flygplatsledningens frysbox som placeras i by 088 för vidare hantering genom F7 JVF försorg.

Djur som rävar, grävlingar, harar läggs i väl försluten plastsäck (dubbel) dessa påsar läggs i frysboxen i by 088 för vidare hantering genom F 7 JVF försorg.

Rådjur och annat värdefullt vilt hanteras på ett jaktmässigt rätt sätt och överlämnas skyndsamt till F 7 JVF.

8.2. Upphittade djur.

Upphittade fåglar eller annat småvilt hanteras som skjutna djur.

Fåglar som dödas genom fågelkollision med luftfarkost samlas upp och läggs i plastpåse som läggs i en frysbox i by 088. Rester av fåglar som hittas i eller på luftfarkost samlas ihop och läggs i plastpåse som läggs i frysboxen i by 088, dessa rester analyseras sedan i flygplatsledningens regi för att fastställa art.

9. Gräskötsel

9.1. Gräskötsel på stråkytor.

Stråkytorna ska skötas så att gräset hjälper till att främja bärigheten på ytan samt underlätta för ytan att ta om hand eller forsla bort det dagvatten som blir på och runt ytan.

För att motverka fågelförekomsten ska gräset klippas i en längd som motverkar fåglarnas vilja att sitta i gräset. Den forskning som idag finns på området säger att gräslängden inte bör överstiga 15 cm och ska vara av en stråstyv art.

Ytorna ska klippas så ofta och med en maskin som gör att gräsklippet sprids över hela ytan utan att samlas i högar, detta för att minska risken för tänkbar fågelmat att samlas på ytan.

9.2. Grässkötsel på fältytor.

Skötseln av dessa ytor arrenderas ut av Fort V till en arrendator som upprättar en växtodlingsplan som sträcker sig över flera år (c:a 8 år), denna växtodlingsplan ska godkännas av flygplatsledningen. Växtodlingsplanen kan ändras och justeras i samverkan mellan flygplatsledningen och arrendatorn.

Grödan på flygplatsens ytor ska i huvudsak vara gräs som bör klippas och samlas bort 2 gånger om året. Men under en tid framöver kan andra grödor odlas i syfte att förbättra jordens struktur och näringsinnehåll för att på sikt ge ytan möjlighet att skötas på ett för flygplatsen mest gynnsamt sätt.

I växtodlingsplanen ska framgå att ytan ska vara beväxt med gräs c:a 4-8 år och andra grödor 3-4 år innan planen startar om. Planen ska även visa att området delats in så att inte samma grödor odlas intill flera startbanor och landningsbanors kanter samtidigt.

9.3. Växtodlingsplan.

Växtodlingsplanen redovisas i bilaga 1.

Bilaga 1.

10. Hundar som skrämselferkytyg

Flygplatschefen kan ge tillstånd för användandet av hundar på flygplatsområdet för skrämselfer av fågel och vilt samt vid jakt.

Tillståndet är personligt och gäller bara när flygplatsen inte har planerad verksamhet och i övrigt enligt de regler som finns angivna på tillståndet.

Lösdrivande hund får användas efter separat tillstånd.

Reglerna i Jaktförordningen angående hantering av hund ska följas.

11. Radiostyrda flygande farkoster som skrämselferkytyg

Flygplatschefen kan ge tillstånd för användandet av radiostyrda flyg farkoster på flygplatsområdet eller dess närhet för att skrämselfer fågel och vilt.

Tillståndet är personligt och gäller enbart enligt de regler som finns angivna på tillståndet.

12. Rapportering och dokumentation

Alla åtgärder som genomförs i detta syfte ska månadsvis inrapporteras till flygplatsledningen och av rapporten ska det gå att utläsa:

- Datum och tid för åtgärd
- Omedelbara effekten av åtgärden
- Förväntad långsiktig effekt

Flygplatsledningen sammanställer och dokumenterar det samlade resultatet för att få fram statistik och trendbevakning som rapporteras vidare till verksamhetsledaren, HKV Flygsäk, Länsstyrelsen.

13. Bilaga 1. Växtodlingsplan

Kartan redovisar odlingslotterna och hur ytan ska delas så att växtligheten som omger rullbanorna, inte ska vara samma utan skilja sig åt, för att undvika att växtlighet som kan vara fågel/vilt tilldragande, om möjligt bara berör en liten del av rullbanornas omgivande ytor samtidigt.

Grödorna som odlas ska om möjligt bedömmas ha så liten påverkan som möjligt på fågel/vilt men däremot ha så stor positiv påverkan på jorden som möjligt för att därigenom minska dragningskraften på fågel/vilt. Antal år som det odlas gräs kontra andra grödor ska i största möjliga mån vara gräs eller annan gröda som bedöms ha så liten dragningskraft som möjligt på fågel/vilt.

Odlingsplan för ytorna innanför Flygplatsstaketet på ESIB.

Grundtanken är att arrendatorn odlar efter överenskommen odlingsplan på markerade ytor.

Samma gröda skall inte odlas intill rullbana på någon av ytorna.

År 1: Gräs

År 2: Gräs

År 3: Gräs

År 4: Gräs

År 5: Höstraps

År 6: Höstvetete

År 7: Höstvetete

År 8: Vårsådd med ex. havre och gränsådd, skördas med borttagning av halmen.

Sedan börjar årscykeln om.

Grunden är de utredningar som gjorts som både utgått från förekommande djur och jordens näringsinnehåll mm.

Motiv och syfte är att förändra jordmånen så att bättre struktur uppnås så att växtligheten kan klara sig på ett bättre sätt utan att vara extra tilldragande för vilda djur.

Brukningen skall prioritera höstsådda grödor för att inte bruka jorden när fåglarna är som mest aktiva. Höstraps sår som regel i början av augusti, höstvetete sås som regel i september.

